

Centrum för turism och upplevelseproduktion
PROJEKTRAPPORT

Hållbar natur- och kulturturism; Guidens
roll för kvalitetssäkring av upplevelsen och
hållbar naturturism

Hans Gelter

Inst . För Musik och Medier

Luleå tekniska universitet

INNEHÅLLSFÖRETECKNING

Bakgrund	3
Genomförande	3
Syfte:	3
Planerade aktiviteter:	3
Förväntade Resultat:	3
Tidsplan:	4
Budget:	4
Ekonomisk redovisning:	4
Resultat - Aktiviteter:	4
Slutsatser	5
Referenser	6

Bakgrund

Projektets syfte är att studera guidens och upplevelsens roll för kvalitetssäkring av hållbar naturturism. Utifrån två tidigare projekt om guidecertifiering och guideutbildning har projektet studerat kvalitetssäkring av natur- och kulturguider genom certifiering. Vidare har projektet studerat kvalitetssäkring av hållbar naturturism utifrån upplevelseproduktion och naturinterpretation.

Omvärldsanalys, benchmarking och enkätstudier har legat till grund för analysen. Resultatet har frambringt konkretisering av de nya koncepten "transmodern turism" och "transmodern guide". Dessa begrepp baseras på hållbarheten i turistens transformeringen till hållbar livsstil genom den turistiska upplevelsen.

Genom fokusering på lärandeperspektivet i naturupplevelsen och användandet av metoden för naturinterpretation blir guiden som upplevelseproducent en nyckelfaktor i kvalitetssäkring av hållbar naturturism. Projektet har ledd av Hans Gelter, Upplevelseproduktion, LTU, Piteå.

Vid Inst. för Musik och Medier, LTU Piteå bedrivs i dag två projekt med anknytning till kvalitetssäkring inom turism. Interreg IIIA IGU-projektet (internordisk Guide Utbildning) tillsammans med Höjeskolan i Finnmark, Alta och Kemi-Tornio Polytech samt Nationell arbetsgrupp för certifiering av naturguider på uppdrag av Naturvårdsverket, Ekoturistföreningen, SNF, Länsstyrelser m.fl. Vidare bedrivs samarbete med "Det Svenska Vårdskapet" och kring värdskap och kvalitetssäkring av upplevelseproduktion inom turism. Tidigare har Gelter studerat hållbart lärande genom friluftsliv och utomhuspedagogik vid Inst. för utbildningsvetenskap, vars tillämpningar om hållbart lärande enl. Agenda21 nu implementeras inom upplevelseproduktion.

Genomförande

Syfte:

- Att utveckla ett benchmarking och kvalitetssäkringsverktyg för turistisk upplevelseproduktion utifrån TEM – Total Experience Management
- Att utveckla traditionell natur- och kulturguidning via interpretation till upplevelseproduktion av natur och kulturarvet.
- Att initiera ett samverkande forskningsprojekt kring interpretation och guidning utifrån hållbar turism

Planerade aktiviteter:

Projektet planerades att föra samman och utveckla två tidigare delprojekt ett Interreg IIIA IGU – Internordisk Guidutbildning som avslutas 2007 samt ett Northern Periphery Interreg IIIB projekt NEST Northern Environment for Sustainable Tourism – delprojekt Höga Kusten Nationell Guidecertifiering som avslutades våren 2007.

Projektet avsåg att nyttja faktaunderlag från dessa projekt och tillsammans med ytterligare research och kunskaper från Upplevelseproduktion i Piteå utveckla hållbar guidning utifrån ett interpretation och upplevelseproduktion.

Förväntade Resultat:

- 1) Minst två vetenskapliga artiklar
- 2) Nätverksmöten - kring naturturism
- 3) Forskningsansökan

Tidsplan:

Projektet planerades att genomföras under våren 2007 och redovisas hösten 2007.

Budget:

Till projektet avsattes från CTU 145 000:- för genomförandet enligt projektplan. Resurserna budgeterades för:

- Arbetstid 141 000:-
- Litteratur m.m. 3 000:-

Detta skulle enligt projektbudgeten fördelas på personalkostnader (20 469), OH och lokalkostnader (9088), resekostnader (18 400) och övriga omkostnader (2000).

Ekonomisk redovisning:

Timredovisning månadsvis	Timmar	Lönekost	Lokalkost	OH-kost	Totalt
2007					
Januari	31	11155	534	4462	16151
Februari	103	27063	1774	14825	53662
Mars	136	48938	2342	19474	70855
April	0	0	0	0	0
Maj	4	1439	576	69	2084
Jun	0	0	0	0	0
Summa	274	98595	1653	38934	142752

Tillgängligt	145 000:-
Arbetstid + OH	142752:-
Litteratur m.m.	2248:-
Saldo:	0:-

Projektet har nyttjat 274 arbetstimmar för genomförandet vid främst två insatser, i januari-mars för datainsamling och analys samt maj för skrivande. Inga resor har kunnat genomföras och den planerade workshopen har inte kunnat genomföras inom ramen för detta projekt.

Resultat - Aktiviteter:

Projektet har genererat en forskningsrapport "Gelter 2007, Från Linné till upplevelseguide – Den transmoderne guiden, certifiering och kunskapsutveckling". Vidare har inom projektet ett bokkapitel "Friluftsliv as Slow Experiences in a post-modern Experience Society." till en kanadensisk bok "A Way Home to the Open Air" publicerats 2007. Ett manuskript till ytterligare en rapport har påbörjats som kommer att publiceras i internationell referee-tidskrift. Vidare har projektet tagit fram ett undervisningsmaterial; Gelter 2007. Guide för Guider, Kompendium i guidning och Interpretation", som kommer att utvecklas till bok för publicering.

Projektet har grundat för en större forskningsansökan inom området som kommer att inlämnas under 2008.

Projektet har även medfört följande aktiviteter:

- 2006-08-13- - 16 Konferensföredrag på The 2nd Australian Wildlife Tourism Conference 2006, Fremantle, Western Australia; "Towards a Swedish Validation and Certification system for Nature Guides and Interpreter's – From tranfering knowledge to value and behaviour transformation"
- 2006-09-30 CTU - workshop "Perspektiv från Inst. för musik och medier, Piteå"
- 2006-10-17 Föredrag på konferens "Fritidens betydelse för en region – Fritid, upplevelse, turism, Skellefteå, ca 40 entreprenörer, tjänstemän och politiker; "Varför Upplevelser?"
- 2006-11-07 föredrag för Skogsvårdsstyrelsens regionkonferens "Skogens vidare värden" Skellefteå, ca 300 skogsentreprenörer "Skogliga upplevelser – upplevelseproduktion inom skogsindustrin?"
- 2006-11-09- - 10 Swedish Lapland's Tourismforum 06, Gällivare" "Centrum för turism & upplevelseproduktion vid Luleå tekniska universitet – regional utveckling i nära samarbete mellan universitet och besöksnäring"
- 2007-01-17 - - 18 Föredrag i CTU kulturarvworkshop "Samverkan forskning om kulturarv och turism" i Jokkmokk; "Hur forskar man kring upplevelser?"
- 2007-04-17 Föredrag för turistentreprenörer, kulturarbetare och politiker i Arvidsjaur kommun (ca 50 personer) genom Kultur och Fritid, Arvidsjaur Kommun; Inspirationsseminarium kring kulturhistoriska projekt, "Affärsutveckling genom upplevelseproduktion?"
- 2007-05-23 Föredrag för Länsstyrelsens Näringslivsavdelning, ca 65 personer vid besök hos utbildningen i upplevelseproduktion, Piteå; "Vad är upplevelseproduktion"
- 2007-05-31 - 06-01 Länsstyrelsens konferens om EU miljömål "Miljöforum Norr 07", Luleå, ca 250 deltagare; "Biologisk mångfald i det Transmoderna samhället – Varför behöver vi biologisk mångfald?"
- 2007-06-07 Kunskapsbyggardagen vid Ltu: "Think-tank och trippel helix samverkan med studenter och forskare inom upplevelseproduktion"
- 2007-08-17 CTU-workshop Slutredovisning av CTU-projektet, ca 15 personer; "Projekt Hållbar natur och kulturturism"
- 2007-10-05 Föredrag för Luleå kommuns projekt "Luleå 2050 Hållbar samhällsbyggande", ca 670 personer, politiker, tjänstemän, projektledare; "Biologisk mångfald, hållbar samhällsutveckling och tillväxt, Vad är beroende på vass?"
- 2007-10-17 Frukostföreläsning för Akademi i Norr Lärcentra från Jämtland till Lappland, ca 30 turistentreprenörer; "Hur påverkar krav på upplevelser och hållbar turism mig som turistentreprenör och guide?"
- 2007-10-25- - 26 Swedish Lapland's "Turismforum 07", Luleå, ca 80 deltagare; "Turistentreprenörens nya roll inom upplevelseindustrin – från informatör till upplevelseproducent"

Slutsatser

Av ovanstående framgår att projektet har uppnått följande:

- En omfattande omvärldsanalys har genomförts och redovisas i separat rapport
- Ett aktivt deltagande i workshops, konferenser och seminarier har skett under året

- Ett stort kontaktnät med forskare, entreprenörer och myndigheter har byggts upp
- En bra grund för en forskningsansökan har lags därmed lags

Av ovanstående kan därför slutsatsen dras att projektet har genomförts enligt uppdraget.

Referenser

Från detta projekt:

- Gelter, H.** 2007. Friluftsliv as Slow Experiences in a post-modern Experience Society.
In: Vikander N. & Henderson, B. (eds.) A Way Home to the Open Air, Natural Heritage, Ontario, Pp 37-46
- Gelter, H.** 2007. Från Linné till transmodern upplevelseguide – analys och Kunskapsutveckling v guidens betydelse inom turism. CTU - rapport, Ltu
- Gelter, H.** 2007. Guide för Guider. Kompendium i Guidning och interpretation. 71 sidor.
- Gelter, H.** 2006 Towards a Swedish Validation and Certification system för Nature Guides and Interpreter's. Conference abstract for 2nd National Wildlife Tourism Conference, 13-15 August 2006, Fremantle, Austria

Tidigare publicerat inom området:

- Gelter, H.** 2007. Postmodern Tourism through Friluftsliv and Slow experiences.
Manuscript for Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism.
- Gelter, H., Skjernaas Hansen, N., Lundstedt, M. Edler, G., Nyqvist, J., Säll.B., Vessberg, L.** 2007. Förslag till nationell certifiering av naturguider. Arbetsgruppen för nationell certifiering av naturguider, NEST, Northern Periphery, Länsstyrelsen i Västernorrland
- Gelter, H.** 2007. Friluftsliv - the Scandinavian philosophy of outdoor life experiences.
In: Alan Drengson & Duncan Taylor (Eds.) Wild Foresting. Place Based Practices for Diversity and Health. In Press (reprint of Gelter 2000)
- Gelter, H.** 2006. Towards an understanding of experience production. In Kylämen, M (ed.) Articles on Experiences 4. Lapland Center for the Experience Industry, Rovaniemi, pp. 28-50
- Gelter, H.** 2007. Utomhuspedagogik – Ett lärande för Agenda21 i Upplevelsesamhället?
Inst. för Musik och media, Ltu (*Manuskript*)
- Gelter, H.** 2006. Introducing an emotional experiential learning model based on critical analysis of Experiential learning in Environmental and Outdoor Education and Experience Production. ISSRM 2006, 12th International Symposium on Society and Resource Management, 3-8 June 2006, Vancouver, Canada